

Nad'alej (dúfam) môj kamarát Matúš,

zdá sa mi, že ubehla večnosť od vtedy, čo som posledný krát zočila Tvoju bezstarostnú tvár, na ktorej sa jastril blažený úsmev, dodávajúci posledné zbohom uplynulým rokom spoločne prežitým na základke súperiac o titul bezkonkurenčne najlepšieho žiaka triedy. Je až zarážajúce, ako môže čas utekať s vetrom o preteky a zároveň sa vliecť slimačím tempom. Hold, neporúčime mu, ani neovplyvníme skutočnosť, že každý z nás už temer dva roky kráča vlastnou cestou.

Naše chodníčky sa rozdelili ozaj radikálne, až sme sa obaja vydali opačným smerom. Ty si zamieril do našej metropoly, nielen preto, aby si učinil svoje muzikantské sny na konzervatóriu skutočnými, no aj preto, lebo Tvoj ocko po dlhom čase zmenil pôsobisko a boli ste nútení už po skončení osmičky presťahovať sa. Verím, že aj pri tejto skúške si si nasadil okuliare ľahostajnej flegmy, ťažkého pohod'áka a zvládol si ju s minimom zármutku, depiek či stresu. Kiežby som to o sebe mohla vyhlásiť ja, Veď ma poznáš. Večne zaborená do svojich nekončiacich, často krát trafených úvah, chorobne domýšľavá, šibnuto predvídava so sklonmi ku perfekcionizmu a nutkaniu neprestajne niekoho poučať. Niet divu, že som nemohla nič nechať na náhodu a musela sa rozhodnúť pre tú naj školu v rámci svojich obmedzených možností, vyberaných predstáv a vysokých nárokov. Ako iste tušíš, zvolila som si náročnú, no nie nezvládnuteľnú študijnú dráhu, údajne najlepšiu pre štúdium na vysokej škole. Jedným slovom gyppeľ, o ktorom som ak si dobre spomínaš, snívala už od šiesteho ročníka. Nemalo by Ťa prekvapiť, že som si dlho nevedela vybrať, najprv ktoré dva by boli pre mňa najvhodnejšie, čo sa dokonale zhoduje s mojou povahou. Hrdo môžem povedať, že ma prijali na obe školy, na ktorých som robila prijímačky. Môj zrak a kroky sa však upriamili na gymnázium, ktoré podľa istého nemenovaného rebríčka obsadilo pred nedávnom siedmu priečku spomedzi všetkých rovnako zameraných škôl na Slovensku a skončilo ako prvé z gymiek v Prešove.

Prahom spomínanej vzdelávacej inštitúcie som prekročila v prvý resp. druhý školský deň, jej chodbami „blúdim“ dodnes a snáď nimi ešte zopár rokov trieliť budem. Ak si sa doposiaľ nedovtipil a neuhádol jej meno, prezradím Ti ho. Už vyše siedmich mesiacov navštevujem Gymnázium Jána Adama Raymana v mojom rodnom Prešove na Mudroňovej ulici. Teraz si sa určite poklopkať po hlave a v duchu si povedal: „No jasné. Už sa mi rozsvietilo. Toľko mi o ňom básnila (aj o iných gymkách samozrejme). Kto by nepoznal dolné gymko?“ Fandím si, že Ti mysl'ou práve prebehla táto skvostná idea, ale neprerieknem sa, ak poviem, že som sa prispôsobila, zaradila a zvykla som si naň. Čo zvykla?! Obľúbila si ho, udomácnila, vytvorila meno a našla si tu stabilné miesto, na ktorom sa chcem udržať aspoň do ústnych maturít.

V mojej škole, ak ju tak skromne smiem nazvať, si azda ne jeden študent nájde to svoje s výnimkou tých, ktorým je aj gymnázium malé. Bežní smrteľníci si po krátkej dobe začnú triediť obsah učiva na pútavý, menej pútavý a nepotrebný, a tak sa aj okruh záujmu nerozhodného gymnazistu pomaly zužuje. Zároveň si spomínaní jedinci uvedomujú, že svet čistých jednotkárov patrí len vyvoleným, odolným a neoblomným bytostiam, ktorým sa snažia priblížiť. U nás na GJAR-ku však núdzu o nich nemáme, je ich požehnané a spoločne s osobami, ktorým bezchybný prospech kazí nejaká tá dvoječka a osobami, ktoré jeho meno nesú ďaleko za brány školy (neraz osobami, vykonávajúcimi obe činnosti) tvoria nemenné jadro, riadiace úspechy toľko ospevovaného gymnázia.

Určite sa pýtaš Matúši, čo sa skrýva za oponou a čím je tak GJAR osobité, výnimočné a nenahraditeľné. Odpoveď je potrebné hľadať v jeho rozmanitosti, pestrosti, rôznorodosti, aktivite, rozmere, účinnosti, schopnosti, zručnosti, vyučovaní, skúsenosti, spektrálnosti, rozsahu (a to nielen v jednotnom čísle), ktoré mu jednak dávajú samotní žiaci, no rovnakou mierou k nim prispievajú naši profesori, rodičia a zamestnanci školy. Skrátka všetci vytvárame jednu veľkú rodinu, ktorá sa pokúša

zo svojich detí vychovať pre ľudskú pospolitosť perspektívnych mladých ľudí, dúfajúc, že si na ňu raz s úsmevom i po tom, čo ju opustia, spomenú.

A veru bude na čo spomínať. Pravdepodobne žiaden prvák z pamäti nevymazal spomienku na začiatok školského roka v Čiernom orli. Koncert spojený s imatrikuláciou, ktorý bol dielom úsilia obetavých učiteľov a schopných žiakov, vo mne zachoval dojem, nielen kvôli červenému náramku s bielym emblémom školy, ktorý som obdržala, šikovným moderátorom či zvučným hlasom spevákov a speváčok. Dojem, že chýry o Raymanke neboli len silnými rečami chvastajúceho sa vedenia, ktorému ide len o naplnenie stavov žiakov. Opisovaná domnienka sa už na počiatku ukázala ako mylná a počas môjho doterajšieho štúdia na vrcholnom prešovskom gymku som sa niekoľkokrát presvedčila, že chvály vyplývajúce z výsledkov, hodnotení a recenzií zaslúžene našli svojho adresáta.

Pri prvom vstupe na pôdu GJAR, moje oči padli na vývesku, na ktorej sa ponúkala široká paleta krúžkov, kde sa činu chtví študenti mohli bez hanby zapisovať. Prihlásila som na krúžok angličtiny. Treba predsa využiť každú príležitosť, kde sa môžem v tomto jazyku zdokonaľiť. Aj som ju vzala za opraty, no po pár stretnutiach som ich pustila. Krúžok ma omrzol, jednak preto, lebo sa mi zdal pod moju úroveň, a tak som sa tam prirodzene nudila a taktiež som ho vzdala pre vlastnú lenivosť. Uprednostnila som voľno pred jazykovkou pred rozširujúcim vzdelaním. Smutné je, že už necítim potrebu sa tam vrátiť. Ďalším dôkazom, že u nás to naozaj žije je neutíchajúca aktivita Žiackej školskej rady, ktorá usporadúva nemalý počet rozličných atraktívnych podujatí. Vymenujem len zlomok z nich. Deň študentstva sa niesol v znamení 40.rokov. Ani okno dolného gymka neobišiel Mikuláš, dokonca k nám zavítal so svojimi vernými spoločníkmi a poslušných obdaroval sladkou dobrotou. Trafil si, ak si na Mikuláša tipoval jedného zo štvrtákov. Predvianočné obdobie nám spríjemňovali melódie kolied, ktoré svojim hlasom zdobili hlasy talentovaných. Uprostred vestibulu sa hrdila pyšná živá jedlička, pod ktorú Ježiško už v predstihu naukladal balíčky. Snáď sme pomohli príspevkom v podobe potravín, oblečenia či peniažkov pre tých, ktorí pomoc potrebujú. Po tvrde vykonanej polročnej práci pre mnohých prvákov padlo spúšťanie sa z tatranských vrcholov na lyžiach vhod. Niektorí z nás sa boli odreagovať na valentínskom plese, ktorý musel zúčastnených hriať nielen pri srdiečku. O osobné dojmy z neho Ťa ukrátim. Na moju vlastnú škodu sa aj s lyžiarakom zaobišli bez mojej prítomnosti. Ťažko na GJAR hľadať ženu, ktorú nezalial slasťný pocit po programe pripravenom našimi chlapcami ku Dňu žien. Nesmiem zabudnúť na vyzdvihnutie nulovej pasivity zo strany PK AJ (predmetová komisia anglického jazyka), ktorá organizovala anglo-americké dni. Ich cieľom bolo objasniť nám kultúru, zvyklosti, tradície anglicky hovoriacich krajín trochu inak, možno aj oblečením sa do odevu typického pre danú krajinu, hodinou angliny v štýle určitého štátu či ochutnávkou miestneho jedla. Neexistuje udalosť, ktorú by sme si nepripomenuli, no tie sa nám mália a vytvárame nové. Tento rok nás okrem iného čaká Raymanov týždeň (pre mňa prvý), ktorého sa už neviem dočkať. Každý deň v uvedenom týždni sa budeme obliekať vo farbách dúhy, ktoré majú svoju symboliku. Myslím, že som Ti ponúkla dostatočný príklad, že všetky akcie konajúce sa na našej škole svedčia o tom, že GJAR-ko nekladie dôraz len na nadobúdanie poznatkov za lavicami, ale aj mimo nich, teda sa snaží o rozvoj kultúrnej stránky osobnosti, pozdvihnutie nálady a prebudenie ducha, preto sa nemožno čudovať, že škola napreduje a my ako jej študenti máme dôvod na radosť, keď do nej ráno ideme. Dôvod máme, len nie vždy naň pamätáme.

Možno si si Matúško pomyslel: „Ťa sa má ako v bavlnke. Nad GJAR-kom sa rozplýva. Hovorí o ňom len v superlatívoch, akoby pre ňu žiadne problémy pre ňu nejestvovali. Tu nebude všetko v poriadku.“ Vyvediem Ťa z omylu milý môj. V prvom rade Ti chcem oznámiť, že mi neprepína (možno len trošku, ale zdravo). Po druhé, ako ostatní aj ja som si musela prejsť neľahkým začiatkom, zmenou prostredia, spolužiakov, učiteľov, spôsobu výučby. Na krátky rozsah učiva sa sťažovať nemôžem. Očakávaná profesorov zodpovedajú varovaniam mojich skúsených brácho, rodičov, starších študentov i čiastočne učiek zo základky, no ani z kilometra to nie je teror, o ktorom tak s obľubou rozprávali, a ktorým nás rozhodnutých pre gymko strašili. Nedá sa poprieť, že bolo

potrebné sa rýchlo otriast', nezľaknúť sa a zmocniť sa situácie. „Nie je na škodu v prváku driet“, ako mi Robo vravieval. Badám, že sa mi táto metóda osvedčila už v 1. polroku, kedy som svoje výsledky vytiahla na maximum a domov seabedomo niesla nepoškvrnené vysvečko. Motivácia do 2. polroka sa zdá byť ohromná, no ako sa hovorí: „Ťažšie než zvíťaziť je víťazstvo obhájiť.“ Bude náročné si udržať renomé „bifle“, keďže mám pocit, že som spohodlnela, poľavila a nepracujem tak ako tomu bolo v 1. polroku. Predovšetkým cítim únavu. Každé rozšírenie voľného času predstavuje prekážku pre plnohodnotnú prípravu do školy. Veľakrát sa stáva, že sa učím po nociach a aj tak nestihnem dôsledne nastudovať všetko vzhľadom na to, že pred tým som buď na jazykovke, stretku z birmovky, uprednostním FB či telku alebo sa urputne snažím oddialiť svoje povinnosti. Zvládať všetko je mnohokrát nad moje sily, no akosi sa tým ťažkým stredoškolským životom pretĺkam.

Strela som kopu nových ľudí. Vidavam však aj starých, najmä nášho bývalého spolužiaka Filipa. Chodí do béčky. Tvári sa, ako by sme sa nikdy neboli poznali. Ignoruje ma. Časom som zaujala rovnaký postoj. Ani ma netrápi, že sme sa odcudzili, i keď sme na jednej škole. Dúfam, že Ťa nemrzí, ako pasívne sa správam k Tvojmu niekdajšiemu kamošovi, no on sám mi nedáva na výber. S dvoma babami v triede si báječne rozumiem. Áno, máš pravdu, duše mne podobné (ale len podobné, mystika ako ja len ťažko nájdeš). V triednej tlupe panuje pozitívna nálada, vzájomne si pomáhame, vysvetľujeme učivo, radíme pri písomkách, skúšaníach, spoločne píšeme domáce, vieme si zo seba vystreliť, debatujeme spolu, riešime problémy, sem tam si zahráme volejbal, z času na čas zjardeme na kofolu, jednoducho tvoríme kolektív. Samozrejme, že existujú ľudia, s ktorými sa bavím viac a ľudia, s ktorými menej, čomu sa pri 32-členom družstve rozličných vlastností, črt a kvalít v protiklade s mojimi ani nedá čudovať, no s nikým som nevošla po dnešný deň do žiadnej ostrej výmeny názorov. Povráva sa o nás, že sme mimoriadne hluční, žiaľ sme zatiaľ neprišli na spôsob, ako tento rušivý element odstrániť. Jediný náš fail. Mne tento fakt už ani neprekáča, takmer ho nevnímam. No po pravde niekedy sú moji spolupútnici (možno aj občas ja, no to posúď sám) neznesiteľní až ich zvuková kapacita hraničí s neschopnosťou tolerovať svojich tichších spolužiakov, vysoké decibely ničia aj výklad profesorom a komplikujú snahu triednej ukradnúť si chvíľu pozornosti. Život bez áčky si na GJAR i napriek tejto nedokonalosti nedokážem predstaviť a už teraz sa neviem dočkať, ako sa premiešajú karty, vymenia roly a čo prinesú nasledujúce 3 roky aj niečo spolu.

Kolektív ako inak stmeluje naša bombastická triedna mamka, ktorú všetci áčkari milujú. Učí nás matiku, čiže si ju užívame 6-krát do týždňa (u nás kráľovná exaktných vied ide, ako čítaš). No viacerí by sme sa zhodli na tom, že by sme aj mohli aj častejšie. V každom z nás dokáže nájsť jeho jedinečnosť a snaží sa na povrch dostať naše plusy vďaka svojej empatii, otvorenosti, ústretovosti, úsmevu, životaschopnosti, nadšeniu, zápalu pre svoj predmet a chuti do života. Poznáš človeka, ktorý ráno o siedmej na nultú vletí do triedy raketovou rýchlosťou, prekypujúci elánom a želajúc každému príjemné dobré ráno. Toľko energie v sebe nemá ani atómová bomba.

Čo profesor, to iná osoba. Profesor, oslovenie vzbudzujúce u niekoho hrôzu, aj mne sa zdá honosné. Zo začiatku mi bolo neprirodzené oslovovať učiteľov oslovením, ktoré im nepatrí, len je zaužívané. Mnohí z našich si to uvedomujú a nevyžadujú si, aby sme ho používali. Podstatnejšie než oslovenie je charakter. Niektorí sú mi sympatickejší, iní zas menej. Jedni sú prísnejší, druhí benevolentnejší. Na hodiny istých učiteľov sa teším, niektorými pohrdnem, možno ani nie tak kvôli vyučujúcim, ako kvôli osobnému vzťahu k predmetu. Nie som až tak všestranná. Jedno majú všetky profesorky a všetci profesori spoločné a vykanie voči nám to nebude. Dá sa s nimi viesť zmysluplný dialóg, dá sa dohodnúť na náhradnom termíne písomky, vypočujú si tvoj názor, sú otvorení novým nápadom, zmenám, snažia sa ti svojim prístupom spestriť vyučovanie všemožnými prostriedkami, zaujímajú sa o tvoje potreby, dajú ti priestor a umožňujú ti tak, aby si GJAR-ko považoval za svoj druhý domov a rád sa sem vracal aj po tom, čo ho ukončíš.

Chcem, aby si vedel, že je málo, čo na svojom výbere strednej ľutujem, no zároveň som si takmer úplne istá, že už nemusím a nemám (síce by sa aj možno niečo našlo), čo dodať. Skôr som

zvedavá na Teba, na Tvoje zážitky, dojmy, postrehy, postoje, skúsenosti, trapasy, na život v ďalekej Bratislave. Nechýba Ti Prešov? Si spokojný, šťastný? Donieslo sa mi, že si s kamošmi založil kapelu. Mám tejto informácii veriť? Vymetáš s ňou bary? Alebo do Tvojho života vošla iná osôbka? Ako sa darí ségre na tej medine? Ako ide ocovi biznis? Adaptovala sa mamka na život vo veľkomeste? Pozdravuj odo mňa celú famíliu.

Pri poslednej návšteve brácho v Blave som myslela, že Ťa prídem pozrieť, no akosi nebolo času. Zdržali sme sa s ockom len deň a nevedela som, či si doma alebo nie. Viem, výhovorky. Každopádne a to nielen pri pocite nedostatku detailov a informácií o mojej školičke sa ozvi Facebookom, mailom, telefonicky, telegramom, dymovými správami, poštovým holubom či inými dorozumievacími prostriedkami, kedy by sme si najbližšie mohli dať zraz.

Želám Ti, aby sa Ti na konzerve darilo aspoň tak ako doteraz, keď nie viac. Prevalcuj konkurenciu a nedaj nikomu šancu byť lepší ako Ty, hlavne sa však naplno oddaj tomu a tým, čo a ktorých máš rád. Na gitare hraj z lásky, nie kvôli rivalom, iba tak môžeš dosiahnuť svoj cieľ. To Ti zo srdca prajem (morálne povzbudenie som si nemohla odpustiť).

PS₁: Mal by si mi byť vďačný, že som Ťa nezaťažovala zbytočnými podrobnosťami, siahodlhými opismi, obsiahlymi vetami, presnými údajmi, náročnou terminológiou, gymnaziálnymi poznatkami či menami mojich ctených profesorov a drahých spolužiakov. :D

PS₂: Vyjadrujem obdiv, že si došiel až sem. Vchádzaš do siene vytrvalcov, ktorých neodradí ani letmý tri a pol stranový list, no ak by som pokračovala, aj román by bol nepostačujúci. Písomne sa nevykecám nikdy, to Ťa azda nezarazí. Verím, že Ti nebudlo veľa z drahocenného času a keďže čas je niečo, čo sa nedá vrátiť späť, za strpenie so mnou Ti patrí obrovské ďakujem.

Na reakciu netrpezlivo čakajúca a pozdrav zanechávajúca

Veroňa ;)